GAZETA LWOWSKA.

We Srodę N^{ro} 85. 29. Lipca 1829.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Z Wiédnia.* —

Ces. król. połączona Kancellaryja nadworna mianowała dotychczasowego wadowickiego pierwszego Kommissarza cyrkułowego, Karola Gross Rosenburg, rzeczywistym gubernijalnym Sekretarzem przy Rządzie Galicyjskim. (G. W.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Podług wiadomości z Mexyku z dnia 2. Maja teraźniejszy Minister skarbu przełożył taxę dochodu po 5 procentu i wielki podatek na składy towarów i sklepy. Dotąd wyłączono blisko 600 Hiszpanów z pod prawa, które ich wygania z kraju; a pod dniem dzisiejszym wyszedł okólnik tutejszego rządu do rządów właściwych Państw, zawierający uchwały Prezydenta, iż aż do rozstrzygnienia kongressu jeneralnego, wszyscy Hiszpanie będący poddanymi narodów sprzymierzonych, i uczestnikami towarzystwa, do którego należy okręt »Kongresso« dawniej Azyja, nie są objęci prawem z dnia 20. Kwietnia i nie są obowiązani opuszczać rzeczypospolitéj. Kondukta rządowa, w wartości 500,000 doll. wyszła przed kilką dniami do Vera Cruz. Bardzo tu wątpią, aby przeszedł projekt zakazujący wywozu złota i srebra w sztabach, i nakazujący cło na pieniądze gotowe. Rząd zawsze jest w potrzebie pieniędzy. (G. W.)

Zjednoczone Stany Ameryki północnéj.

Z Nowego Yorku donoszą pod dniem 9tym Czerwca: P. Madison, który był niebezpiecznie chory, ma się lepiéj i codziennie przychodzi do siebie.

Niedawno znowu dwa banki wstrzymały swoje wypłaty, z których kolumbijski najznaczniejszy; tymczasem jak twierdzą, ostatni bardzo mało okaże straty.

W dniu 10. z. m. widziano w Georgii część tamecznych gór śniegiem pokrytych, co w téj porze roku rzadkiem jest zjawiskiem. (G. W.)

Hiszpanija.

Gazety donoszą z Madrytu pod dniem 25. Czerwca: »Dzisiejszy Dziennik zawiera uwiadomienie, że Jego Katolicka Mość wraz z Infantami i Infantkami odprawi jutro rano wjazd publiczny do Madrytu, w którymto celu załoga téj stolicy otrzymała w rozkazie dziennym zalecenie być w gotowości rano o godzinie 4 1/2, aby o godzinie 6téj utworzony został szpaler od pałacu, aż do bramy Toledzkiéj. — W dniu 23. t. m. Hrabia Florida Blanca powracając z małżonką swoją od Xiężnéj Benewente ze wsi la Alameda, milę od Madrytu odległéj, zostali wieczorem o godzinie 8 1/2 obskoczeni przez 14 dobrze zbrojnych rozbojników; jeden z tychże ująwszy za cugle konie zwrócił powóz z drogi publicznéj w pole, gdzie Hrabstwu wszystkie drogie rzeczy zabrano. Przeszło 16 powozów, równie ztamtąd jadących, bez zatrzymania, dostały się szczęśliwie do bramy Alcala w Madrycie a niektórzy, z jadących widzieli nawet rozbójników z bronią po obu stronach drogi leżących. — Żonie Pułkownika Porte, używającéj przed kilką dniami przechadzki w Prado, wzięto rano o godzinie w pół do dziesiątéj worek z pieniędzmi. — Baron Castil, od lat wielu pierwszy Szef dywizyi w Ministerstwie spraw zewnętrznych, umarł niedawno w Saragossie. — Synowiec Biskupa Osma (Biskup ten był Członkiem rejencyi przez Xięcia Angouleme w roku 1823 ustanowionéj, a przez różnych *Consejos supremos* mianowanej). — Niejaki Pavia, dotąd w Ministerstwie spraw zewnętrznych umieszczony, mianowany teraz został pierwszym Sekretarzem poselstwa w Paryżu, ponieważ P. Vilalba, którego miejsce teraz zajmuje, przeznaczony jest na Ministra rezydenta w Konstantynopolu. W sprawie byłego jeneralnego Kapitana Nowej Kastylii (Jenerała Coro) wydał wyrok najwyższy sąd wojenny; że takowy oddany jest pod zatwierdzenie Króla Jmci, przeto do zupełnego téj sprawy rozstrzygnienia, zostanie tajemnicą. — O burzy z gradem w Talavera de la Reina, donoszą, iż grad różnéj wielkości, nawet pół funta ważący, padał 14 minut, i w takiéj ilości, że ziemia pokrytą była na pół łokcia hiszpańskiego (3/4 łokcia miary berlińskiéj). Inna burza w Mejorada i Segurilla zniszczyła dwieście dębów.« (G. W.)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Z powodu niepogody Król Jmć nie zaczął jeszcze swojéj przejażdżki po wodzie, lecz używa najlepszego zdrowia. —

W dniu 7. Lipca P. Rush, były Poseł Zje-

dnoczonych Stanów Ameryki północnéj, w towarzystwie kilku swoich ziomków był u Xięcia Wellingtona w urzędzie skarbowym. Rozmowa tyczyła się sporu granicznego między Zjednoczonemi Stanami a rządem angielskim i trwała blisko godzinę.

W dniu 9. Lipca Hrabiowie Aberdeen i Rosslyn mieli konferencyją z Xięciem Wellingtonem w urzędzie skarbowym.

P. Peel mianował Podpułkownika Rowan i Adwokata P. Meyne do urządzenia nowego systematu policyi londyńskiéj.

Kuryjer w najnowszym Numerze swoim mówi znowu w ogólnych wyrazach o niebezpiecznym stanie Irlandyi. Wszczęte rozruchy przypisują to katolikom, to oranżystom. Tyle wiadomo, że oranżyści odprawili zgromadzenie, aby żądać niezwłocznego zniesienia towarzystwa katolickiego, które się pomimo ostatniego aktu parlamentowego istotnie nie rozwiązało. Rząd postanowił także chwycić się surowych środków.

Tenże sam Kuryjer z dnia 4. Lipca umieścił ilość dochodu ostatniego kwartału w sposobie następującym: Zbliżona ilość dochodu kwartału wyniesie prawie 11 mil. 996,613 f. s.; mianowicie cło 3 mil. 500,000 f. s., akcyza 4 mil. 111,278; stempel 1 mil. 710,405, porty 350,000, taxa 1 mil. 985,000, rożne inne dochody 140,000 f. s.

W dniu 1. Lipca, rada gminna miasta starego Londynu, stosownie do dawniejszéj uchwały, rozpoznawała w wydziale do tego mianowanym, powody, dla czego unarodowionym w Anglii żydom nie wolno jest w Londynie używać wszystkich praw korporacyi. P. Oldham mianowany był Prezesem wydziału. Dotknięto okoliczności, iż żydom szczególniéj tylko urząd machlerzów poruczono, i że w tym razie płacić powinni każdemu Lordowi Majorowi 1300 do 1500 funtów szterlingów, gdy tymczasem każdy inny takiego urzędu dostępujący od téj opłaty jest wolny. Uznano za rzecz niesłuszną, ogółowi zabraniać prawa, którego się pojedynczym dozwala, i w końcu, aby owe niesłuszne ograniczenie uchylić, uchwalono upoważnić Adwokta miejskiego, aby dochodził z dawnych kronik miasta, na czém takie urządzenie oparte było. Bezwątpienia w dawniejszych kronikach miasta, znajdą się dawne prawa przeciwko Izraelitom; wszakże spodziewać się należy po liberalności rady gminnéj, jaką niedawno w pewnym przypadku okazała, iż zniesie wszystkie ustanowy oparte na przesądach.

Według listów z Madagascar z dnia 3. Marca Królowa zaraz po pogrzebie Króla Radama, kazała zebrać się razem wszystkim naczelnikom w stolicy, i odebrać życie tym, którzy wynurzyli życzenie, iżby który z krewnych zmarłego Krola osadzony został na tronie. Ten sam los spotkał wielu pochodzących ze krwi Radamy Xiążąt i Xiężniczek. Cała wyspa była w stanie zupełnego zamieszania. Arabowie i Madagaskarczycy w pięknem i żyznem Królestwie Bembatooka ogłosili się za swoim dawnym Królem, którego wojska Radamy były ujarzmiły. Działo się to w czasie pobytu angielskiego okrętu Andromaka w zatoce Bembatooka. Królowa kazała Ajentom rządu angielskiego opuścić stolicę, a missyjonarze oczekiwali co chwila podobnego rozkazu. Oprócz tego nie chciała więcéj przyjmować rocznego podarunku pieniężnego za zniesienie handlu niewolnikami, z czego się obawiają, ażeby wyspa ta nie wpadła znowu w dawniejszy swój stan barbarzyństwa i handlu niewolnikami. (D. A.)

Francyja.

Na posiedzeniu z dnia 3. Lipca odbywały się w Izbie Deputowanych dalsze narady względem budżetu Ministerstwa marynarki. P. Labbey de Pompieres żądał, aby oszczędzono 1 milijon na 24,715,000 franków, wyznaczonych dla trzeciéj sekcyi na uzbrajanie się morskie. P. Dupin starszy sprzeciwił się temu wnioskowi. »Ile razy« są słowa P. Dupin, — »była mowa o uszczupleniu zbyt wielkich pensyj, albo o zniesieniu *sinekur*, zawsze głosowałem za taką oszczędnością, jaka tylko być mogła, atoli co do marynarki, jestto jedyny punkt w budżecie, który nie dozwala żadnéj oszczędności.« — Mówca zapuścił się następnie w obszerne roztrząsanie téj materyi; między licznemi ulepszeniami zaprowadzonemi w administracyi marynarki, chwalił szczególniéj użycie żelaznych zamiast drewnianych naczyń do przechowywania wody. »Francyja« tak zakończył P. Dupin, »musi mieć morską potęgę, nie powinna jednak podnosić się z tego względu w zbyt wysokie o sobie rozumienie; Potężna jest Anglija, nie jest jednak niezwyciężoną; a w dzisiejszych czasach nie mogłaby lekkomyślnie rozpocząć z nami wojny. Minęły już te czasy, kiedy pisarze angielscy ogłaszali *mare clausum*. Bez marynarki nie bylibyśmy się mogli szczycić pamiętnem zwycięztwem pod Nawarynem, które dla tego tylko policzono na karb przeszłego Ministerstwa, ponieważ nie było przewidziane, a z innéj strony dla tego tylko nazwane zostało niepomyślnym wypadkiem, że większa część uskutecznionéj przez nie chwały należy się banderze francuskiéj.« Wniosek P. Labbey de Pompieres został odrzucony. Również odrzucono wniosek P. Viennet ze względu oszczędności 150,000 fran. na kosztach budowy okrętów. Przełożenie względem Bagno przyjęto. Przyjęto także wniosek dotyczący rozmaitych wydatków, (670,000) z odcięciem na wniosek Kommissyi 40,000 fr. Następnie wniesiona została materyja osad.

Naostatek zaczęto się naradzać nad budżetem Ministerstwa finansów. P. Baron Brigade użalał się na zbyt wielką liczbę urzędników. Zdaniem jego możne uchylić różne posady w Ministerstwie finansow. W samej administracyi centralnej jest 800 urzędników. Szczególniej w dyrekcyi poda tków niestałych możnaby się znacznie ograniczyć. (D. A.)

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 8. ukończono narady nad pojedynczemi artykułami budżetu wydatków na r. 1830. Przy głosowaniu nad całym przyjęto prawo 226 głosami przeciwko 95.

We Francyi liczą teraz 58 fabryk cukru z buraków, które rocznie wydają 685,000 kilogramów cukru. (G. W.)

Państwo Papiezkie.

Podług wiadomości z Rzymu, zebrana tamże Jeneralna Kongregacyja towarzystwa Jezusowego wybrała w d. 9. Lipca Ojca Jana Roothan (urod. w Amsterdamie d. 23. Listopada 1785 r.) Wice-Prowincyjała, Włoskiego Jenerałem Zakonu Jezuitów. (G. W.)

W. Xięstwo Toskańskie.

Według wiadomości z Florencyi z d. 3go Lipca wyjechała z tamtąd w d. 2. t. m. do Drezna owdowiała W. Xiężna Toskańska, gdzie niejakiś czas zabawi i potém znowu do Florencyi powróci. W orszaku Jéj znajdują się W. Ochmistrz JKWys. Radca Stanu Renuccini i W. Ochmistrzyni Margrabina Martellini. Tegoż samego dnia udał się nasz W. Xiążę z W. Xiężną i rodziną swoją do cesarskiéj Willi del Poggio. (G. W.)

Zjednoczone Niderlandy.

Z Broxelli donoszą pod d. 6. Lipca Kommissyja mianowana r. z. dla przełożenia ulepszeń w marynarce, zdała Królowi w ostatnich dniach sprawę i w téjże jak słychać proponowała powiększenie marynarki.

Poseł tutejszy na król. Hiszpańskim Dworze Kawaler Dedel, odjechał dnia onegdajszego na miejsce swojego przeznaczenia.

W d. 2. b. m. spuszczono z warsztatu w Middelburg nowo wybudowaną fregatę »Paulinę« (G. W.)

Niemcy.

Gazety Stutgardzkie donoszą pod d. 12. b. m.: »Król Jmć, który wczoraj wieczorem przybył tu z Friederichshafen, pojedzie dnia jutrzejszego do Ems, dla odwiedzenia tamże bawiącej na teraz W. Xiężnéj Heleny Rossyjskiéj. Nieobecność Monarchy trwać będzie pewnie dni 8.

Z Fuldy piszą: »Plan do wzniesienia pomnika nie daleko naszego miasta, ku pamiątce Apostoła Niemców, Winfrieda (Bonifacego) przyjdzie do skutku z powodu znacznych składek. Takowy składać będzie kolosalny kruszcowy posąg Winfrieda, na skale utworzonéj ze sztuk bazaltowych.« (G. W.)

Prussy.

— Z *Berlina d* 10. *Lipca.* —

Dnia 13. b. m. jako w rocznicę urodzin swoich N. Cesarzowa Rossyjska przyjmowała o godzinie 11téj rano w pokojach przez N. Panią zamieszkanych w *Sanssouci*, powinszowania od dostojnych Członków rodziny królewskiéj. Poczém w ich towarzystwie udała się N. Cesarzowa do tak zwanych nowych pokojów, gdzie jeden urządzono na nabożeństwo według obrządku greckiego Kościoła. Wprzód jeszcze przyjęła N. Pani powinszowania od obecnych tu Rossyjan i Dworu. Przy odśpiewaniu *Te Deum* uczyniono także dziękczynną wzmiankę o poddaniu się Silistryi, o czém wiadomość nadeszła dniem pierwéj. Po skończonem nabożeństwie NN. i dostojne osoby udały się na śniadanie objadowe do nowego pałacu, gdzie wieczorem dla uczczenia dnia tego dany był festyn, nazwany: »*Czary białéj róży*.«

N. Cesarzowa wczoraj o godz. 10téj z rana opuściła tutejszą stolicę udając się na powrót do Petersburga. Król Jmć, tudzież Xiążęta i Xiężniczki domu królewskiego odprowadzali N. Panią aż do Friederichsfelde, gdzie po śniadaniu objadowem nastąpiło bolesne rozłączenie. Królewicz Następca Tronu towarzyszy N. Pani. Licznie zebrana przy odjeździe N. Cesarzowéj publiczność, wyrażała w najżywszych okrzykach najszczérze życzenia pomyślności dostojnéj Monarchini, która i teraźniejszy swój pobyt odznaczyła wielą dowodami swéj najwyższéj dobroci i łaski. — Cesarsko Rossyjski Jenerał piechoty i Minister Domu cesarskiego, Xiążę Wołkoński, wyjechał ztąd do Petersburga, a Marszałek Dworu Polskiego, Hrabia Fredro, do Oldenburga. (D. A.)

W d. 9. Lipca JKWys. Xiążę August Pruski po ukończonych obrotach artyleryi wyjechał z Królewca.

JKWys. Xiążę Wilhelm (brat Króla) i Xiężna Wilhelmina wraz ze swoją rodziną wyjechali do zamku Fischbach w Szlasku; JKWys. Xiążę Fryderyk Niderlandzki ze swoją małżonką do Bruxelli, a J. K. Wys Xiężna Anhalt-Dessauska do Dessau. (G. W.)

Danija.

Z Kopenhagi piszą pod d. 4. Lipca: Król Jmć w towarzystwie Xięcia Fryderyka i jego małżonki powrócił tu dzisiaj z wyspy Moen w pożąda-

nem zdrowiu na okręcie parnym Kiel. — Dzisiaj zeszła z tego świata najmłodsza córka Xięcia Augustenburg, Wilhelmina Fryderyka. (D. A.)

Szwecyja i Norwegija.

W d. 21. Czerwca wieczorem powrócił Następca Tronu do Sztokolmu z podróży na wyspę Gothland przedsiębranéj i jak słychać uda się niebawem do Norwegii.

Kanclerz Dworu podał Stanom Państwa reskrypt król., w którym Król Jmć z powodu ciągłej posuchy (w ostatnich trzech tygodniach było w Sztokolmie gorąco od 25 do 26°) zagrażającéj następnym żniwom i z powodu podnoszącej się z téj przyczyny ceny zboża, postanowił, zakazać wywozu zboża, wyjąwszy pszenicy aż do dalszych rozkazów, tudzież zalecił, że wyrabienie gorzałki, ponieważ ani dla rolnictwa, ani dla chowu bydła nie jest potrzebne, ustać powinno w miesiącach Lipcu i Sierpniu.

Względem ułatwienia wewnętrznych kommunikacyj wydał rząd nowe przepisy. Aby w handlu towarami o ile być może nie przeszkadzać, dozorcy cła nie będą czynili rewizyi przy rogatkach. Od tego wyjętemi są tylko miasta: Sztokolm, Gothenburg i Niorkiöping. Środek ten stał się podobny do wykonania, ponieważ powiększono baczność w portach i na brzegach.

Mała eskadra z 36 łodzi kanonierskich złożona, wypłynęła z Karlskrony, dla ćwiczenia się w obrotach morskich.

Pożar, który w d. 14. t. m. wybuchnął w Oeregrund, nie spełna w trzech godzinach zniszczył trzecią część tegoż miasta. Ratusz, szkoła publiczna, dom celny i kilka składów na towary stały się pastwą płomieni.

Zapewniają w Sztokolmie, że jadący z Londynu Jenerał Hr. Björnstjerna, król. Szwedzki Poseł na Dworze Londyńskim, nie powróci już do Londynu i zostanie Gubernatorem stolicy.

Wydział konstytucyjny zdając sprawę Stanom ze znanéj sprzedaży kilku okrętów wojennych domowi handlowemu Michelson i Benedickts, wnosi, aby nie tylko względem Admirała Hr. Cederstroma, ale i wszystkich Członków Rady Stanu, którzy do tego handlu należali, zastósowano §. 107. Konstytucyi, podług którego utracić powinni urzędy.

W Sztokolmie rozeszła się wieść, że w okolicy Tullgarn wszczął się wielki pożar lasów. (G. W.)

Rossyja.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga z d. 7. Lipca: »Dzień wczorajszy urodzin N. Cesarza drogi dla serca wiernych poddanych, z którym łączy się uroczystość urodzin J. C. Wys. W. Xiężny Alexandry obchodzony był nabożeństwem w kościele katedralnym Kazańskim, przez przewielebnego Metropolitę Serafima, odprawioném, na którém znajdowało się znamienite duchowieństwa, Jenerał Gubernator wojenny Petersburgski, Jenerałowie i licznie zebrany lud; toż samo zaszło w kościołach wszystkich wyznań, przyczém zanoszono modły o zachowanie najukochańszego Monarchy, jakoteż całego cesarskiego Domu. Po skończonej liturgii nastąpiło *Te Deum* za zwycięztwo, które Jenerał Lejtnant Baron Geismar odniósł pod twierdzą Widdinem nad nieprzyjacielem. Trofea zdobyte na Turkach wożono po ulicach w orszaku wojskowym. Wieczorem oświecono stolicę. (G. W.)

— *Z Petersburga d.* 21. *Czerwca* (3. *Lipca.*) —

W Semipalatinsku w Gubernii Tomskiéj ustanowiona została władza do kontrolowania i rozpoznawania znanych pod imieniem *Jambow* sztab srebra, tudzież małych kawałków srebra, które kupcy rossyjscy z Chin otrzymują.

Przeszłego miesiąca spuszczono w Mikołajewie z warsztatu okręt, nazwany »Erywan« o 60 działach. Budowniczym tego okrętu jest znakomity kupiec tamtejszy nazwiskiem Srebrennoy. (D. P. K.)

Dziennik Odeski z d. 6. (18) Lipca donosi: »Stan zdrowia naszego szpitalu codzień jest bardziéj zaspokajającym; nie znajduje się w nim więcéj nad trzech chorych, z których dwóch najlepszą dają nadzieję uzdrowienia. Wiadomości, które odbieramy z portów podbitych przez nasze wojsko, równie są zaspokajające. Środki ostrożności przedsięwzięte w Bułgarii dla wstrzymania zarazy morowéj były tak skuteczne, jak się spodziewać należało; zaraza ta widocznie się zmniejsza. Kwarantanna wzdłuż Dniestru jest ściśle podług prawideł zachowywana. W Krymie ani jednego nie było przypadku, któryby sprawiał podejrzenie o zarazie morowéj. W Chersonie, gdzie jeden okręt przywiózł dwóch chorych, którzy niebawem pomarli, złe to, dzięki mądrym i stanowczym rozporządzeniom Gubernatora cywilnego P. Mohilewskiego, zostało w samym początku przytłumione, i najmniejszego nie masz śladu choroby. W Bessarabii wieś Wodolujisaki i dwie osady zostały zamknięte i poddane najsurowszemu zachowaniu regulaminu zdrowia.

Hrabia Langeron powrócił dnia wczorajszego do Odessy.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.